

Nativity of Christ

ประวัติความเป็นมา

สองพันกว่าปีมาแล้ว พระเยซูบุตรแห่งพระเจ้าเสด็จมาเยือนเพื่อไถ่บาปให้มนุษย์ และทรงก่อตั้งคริสตศาสนาจักรผ่านทางอัครสาวกและเหล่าสาวศิษย์ ในเวลาต่อมาบรรดาสาวกของพระองค์ออกไปเผยแผ่ศาสนาและคำสอนตามที่ต่าง ๆ พวกท่านได้ก่อตั้งโบสถ์หลายแห่งรวมตัวกันด้วยความศรัทธา การสักการะบูชา และการเข้าร่วมศีลศักดิ์สิทธิ์ของศาสนจักร (ในภาษาอังกฤษ ออร์โธดอกซ์เรียกศีลศักดิ์สิทธิ์ว่า Mysteries ส่วนทางตะวันตกเรียกว่า Sacraments)

พระศาสนจักรที่ก่อตั้งโดยอัครสาวกของพระองค์ประกอบไปด้วย สังฆมณฑลแห่งคอนสแตนติโนเปิล อเล็กซานเดรีย อันติโอก เยรูซาเล็ม และโรม ศาสนจักรแห่งคอนสแตนติโนเปิลก่อตั้งโดยนักบุญแอนดรูว์ ศาสนจักรแห่งอเล็กซานเดรียก่อตั้งโดยนักบุญมาระโก ศาสนจักรแห่งอันติโอกก่อตั้งโดยนักบุญเปาโล ศาสนจักรแห่งเยรูซาเล็มก่อตั้งโดยนักบุญเปโตร และนักบุญยากอบ ศาสนจักรแห่งโรมก่อตั้งโดยนักบุญเปโตร และนักบุญเปาโล ต่อมาศาสนจักรเหล่านี้เผยแผ่ศาสนาออกไป และก่อตั้งศาสนจักรต่าง ๆ ขึ้นอีกได้แก่ ศาสนจักรแห่งซีนาบ รัสเซีย กรีก เซอร์เบีย บัลกาเรีย โรมานีเย ฯลฯ

ศาสนจักรเหล่านี้มีรูปแบบการปกครองเป็นอิสระต่อกัน เว้นแต่ศาสนจักรแห่งโรมซึ่งต่อมาในปี ค.ศ.1054 แยกตัวจากศาสนจักรอื่นๆ ศาสนจักรที่เหลือมีความศรัทธาร่วมกันในคำสอน ธรรมเนียมปฏิบัติ ศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมต่างๆ รวมเรียกศาสนจักรเหล่านี้ว่า ศาสนจักรดั้งเดิม (ออร์โธดอกซ์)

คำสอนของศาสนจักรมีที่มาจากสองแหล่ง คือพระคัมภีร์ไบเบิล และธรรมเนียมประเพณีศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นทั้งรากฐานของการบันทึกพระคัมภีร์ และเป็นทั้งแนวทางในการตีความพระคัมภีร์ ดังที่บันทึกไว้ในพระวรสารของนักบุญยอห์นว่า “ยังมีอีกหลายสิ่งซึ่งพระเยซูทรงทำ แต่ถ้าจะเขียนไว้หมดข้าพเจ้าคิดว่าโลกทั้งใบก็ไม่น่าจะพอสำหรับหนังสือเหล่านั้น” (ยอห์น 21:25) คำสอนมากมายจึงถ่ายทอดโดยเหล่าอัครสาวกด้วยวิธีมุขปาฐะผ่านทางธรรมเนียมประเพณีศักดิ์สิทธิ์

Septuaginta

คำว่า “ออร์โธดอกซ์” (Orthodox) มีความหมายตามตัวอักษรว่า “คำสอนหรือการสักการะที่ถูกต้อง” มาจากคำในภาษากรีกสองคำคือ orthos แปลว่าถูกต้อง และ doxa แปลว่าคำสอนหรือการสักการะ เนื่องจากในช่วงยุคต้นของศาสนาคริสต์มีการเผยแพร่คำสอนที่ผิดทำให้เกิดความคลุมเครือ และเป็นภัยต่ออัตลักษณ์ของศาสนจักร จึงมีการนำคำว่าออร์โธดอกซ์มาใช้เพื่อระบุถึงศาสนจักรดั้งเดิมที่ให้ความสำคัญกับการปกป้องความจริง ต่อต้านคำสอนที่ผิดและความแตกแยก มีจุดประสงค์เพื่อปกป้องชาวคริสต์และสรรเสริญพระเยซูผู้ทรงเป็นศรีษะของศาสนา

ในปัจจุบันมีนิกายจำนวนมากอ้างว่าสืบทอดมาจากศาสนาคริสต์ดั้งเดิม แต่จะพิสูจน์ได้ก็ต่อเมื่อนำสิ่งที่นิกายเหล่านี้อ้างมาเทียบกับความเชื่อดั้งเดิมของศาสนาคริสต์ ถึงแม้เรามีสิทธิในการเลือกเชื่อ แต่เราก็ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ เพื่อจะเลือกได้อย่างสมเหตุสมผล หวังว่าคำอธิบายที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ สามารถช่วยแนะนำเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ผ่านการถ่ายทอดจากเหล่าอัครสาวกของพระเยซู ต่อไปนี้คือเกณฑ์วัดความจริงของศาสนาคริสต์ซึ่งใช้ตรวจสอบความเชื่อต่าง ๆ

Invitation to a feast

คำสอน

พระบิดา คือแหล่งกำเนิดพระตรีเอกานุภาพ พระคัมภีร์เผยว่าพระเจ้าเป็นหนึ่งเดียว ประกอบไปด้วยสามพระบุคคลคือ พระบิดา พระบุตร และพระจิต สามพระบุคคลนี้มีลักษณะความเป็นพระเจ้าหนึ่งเดียวชั่วนิรันดร์ จากพระบิดาก่อให้เกิดพระบุตรก่อนกาลเวลาทั้งหลาย (สดุดี 2:7; II โครินธ์ 11:31) จากพระบิดาบังเกิดพระจิต (ยอห์น 15:26) พระบิดาทรงเนรมิตทุกสิ่งผ่านทางพระบุตรด้วยอำนาจพระจิต (ปฐมกาล 1 และ 2; ยอห์น 1:3; โยบ 33:4) และพวกเราได้รับมอบหมายให้สักการบูชาพระองค์ (ยอห์น 4:23) พระบิดาทรงรักพวกเราและทรงส่งพระบุตรมามอบชีวิตนิรันดร์ให้แก่พวกเรา (ยอห์น 3:16)

พระเยซูคริสต์ คือพระบุคคลที่สองของพระตรีเอกานุภาพ ทรงบังเกิดจากพระบิดาก่อนกาลเวลา พระองค์ทรงรับสภาพเป็นมนุษย์ ดังนั้น พระองค์ทรงเป็นทั้งพระเจ้า และมนุษย์โดยสมบูรณ์ ผู้เผยพระวจนะได้พยากรณ์ถึงการเสด็จมาของพระองค์ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม เนื่องจากพระเยซูทรงเป็นหลักของศาสนาคริสต์ ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์จึงให้ความสำคัญในการรู้จักพระองค์มากกว่าสิ่งใด

ในหลักข้อเชื่อในจีน ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์มักยืนยันความเชื่อทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระเยซู โดยกล่าวว่า “ข้าพเจ้าเชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียว พระบิดา ผู้ทรงสรรพานุภาพ ทรงเนรมิตฟ้าดิน ทั้งสิ่งที่เห็นได้

และเห็นไม่ได้ ข้าพเจ้า เชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้า พระบุตรหนึ่งเดียวของพระเจ้า ทรงบังเกิดจากพระบิดาก่อนกาลเวลา ทรงเป็นองค์ความสว่าง จากองค์ความสว่าง ทรงเป็นพระผู้เป็นเจ้าแท้จากพระผู้เป็นเจ้าแท้ มิได้ทรงถูกสร้างขึ้น แต่ทรงบังเกิดร่วมกับลักษณะเดียวกับพระบิดาผู้ทรงสถาปนาทุกอย่างขึ้นมา เพื่อเห็นแก่ข้าพระองค์ทั้งหลายที่เป็นมนุษย์ พระองค์เสด็จลงจากสรวงสวรรค์เพื่อช่วยข้าพระองค์ให้รอด พระองค์ทรงรับสภาพมนุษย์จากพระจิตเจ้าและพระนางมารีย์พรหมจารี และทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ พระองค์ทรงถูกตรึงที่กางเขนเพื่อข้าพระองค์ทั้งหลาย สมัยของปอนทิอัส ปิลาต ทรงถูกทรมานและทรงถูกฝังไว้ พระองค์ทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ ในวันที่สาม ตามความในพระคัมภีร์ พระองค์เสด็จขึ้นสวรรค์ ประทับอยู่เบื้องพระหัตถ์ขวาของพระบิดา พระองค์จักเสด็จมาอีกครั้งด้วยพระสิริรุ่งโรจน์ เพื่อทรงพิพากษาเหล่าคนเป็นและคนตาย พระอาณาจักรของพระองค์จะไม่มีวันสิ้นสุด”

Hospitality of Abraham

การรับสภาพเป็นมนุษย์ หมายถึงการที่พระเยซูทรงรับสภาพมนุษย์ “มีเลือดเนื้อ” พระบุตรแห่งพระเจ้าทรงรับลักษณะความเป็นมนุษย์ โดยสมบูรณ์ผ่านทางครรภ์ของพระแม่มารีย์ผู้ทรงพรหมจารี พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าพระองค์เดียว ทรงมีความเป็นพระเจ้าโดยสมบูรณ์จากพระบิดา และทรงมีความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์จากพระแม่มารีย์ผู้ทรงพรหมจารี การรับสภาพเป็นมนุษย์ทำให้พระองค์ ทรงมีลักษณะของทั้งพระเจ้า และมนุษย์ในพระองค์เดียวชั่วนิรันดร์ พระบุตรผู้ซึ่งมีความไม่จำกัดของ พระเจ้าทรงมีพระประสงค์ที่จะยอมรับความจำกัดในธรรมชาติของ มนุษย์ ทำให้พระองค์ต้องเผชิญกับความหิว ความกระหาย ความเหนื่อย ล้า และในที่สุดคือความตาย การรับสภาพเป็นมนุษย์ของพระองค์เป็น สิ่งจำเป็นสำหรับคริสตศาสนา เพราะถ้าพระองค์ไม่ทรงรับเป็นมนุษย์ ก็คงไม่มีศาสนาคริสต์ พระคัมภีร์บันทึกไว้ว่า “ไม่มีวิญญาณใดที่จะไม่ ยอมรับว่าพระเยซูที่มีเลือดเนื้อนั้นคือพระเจ้า” (1 ยอห์น 4:3) การรับ สภาพเป็นมนุษย์ทำให้พระองค์ได้ไถ่บาปให้มนุษย์ การไถ่บาปนี้สำหรับ ผู้ที่เชื่อและติดตามพระองค์

พระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระบุคคลที่สามในพระตรีเอกานุภาพ และเป็นสาระเดียวกันกับพระบิดา ชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์มักปฏิญาณว่า “ข้าพเจ้าเชื่อในพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ พระเจ้าผู้ทรงบันดาลชีวิต พระผู้ทรง บังเกิดจากพระบิดา ทรงรับการถวายการสักการะ และพระสิริรุ่งโรจน์ร่วม กับพระบิดาและพระบุตร” เรียกว่า “สัญญาของพระบิดา” (กิจการ 1:4) พระเยซูทรงมอบพระจิตให้เป็นของประทานพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์แก่

Holy Spirit like a big timid bird

ศาสนจักร เพื่อให้อำนาจศาสนจักรในการประกอบพิธีสักการะบูชาพระเจ้า (กิจการ 1:8) เพื่อประทานความรักของพระเจ้าในใจพวกเรา (โรม 5:5) และเพื่อประทานพระพรของพระจิตเจ้า (1 โครินธ์ 12:7-13) และคุณธรรม (กาลาเทีย 5:22, 23) ในชีวิตและการเป็นประจักษ์พยาน ชาวคริสต์ ออร์ทอดอกซ์เชื่อตามพระคัมภีร์ว่า เราได้รับพระจิตผ่านการเจิมในพิธีรับศีลแรก (กิจการ 2:38) และพระจิตจะทรงสถิตอยู่กับเราไปตลอดชีวิต

บาป แปลตามตัวอักษรว่า “ผิดพลาด” นักบุญเปาโลเขียนว่า “มนุษย์ทุกคนมีบาปกำเนิดและเหินห่างจากพระเจ้า” (โรม 3:23) เราทำบาป

เมื่อเราบิดเบือนสิ่งที่พระเจ้าตรัสว่าดี เราห่างเหินจากพระประสงค์ของพระองค์ บาปของเราแยกเราออกจากพระเจ้า (อิสยาห์ 59:1, 2) ทำให้จิตวิญญาณของเราตาย (เอเฟซัส 2:1) พระบุตรทรงรับความเป็นมนุษย์และทรงดำรงอยู่อย่างไร้บาปเพื่อช่วยพวกเรา “พระองค์ทรงทำให้บาปติดอยู่แต่เพียงเลือดเนื้อ” (โรม 8:3) เมื่อเราสารภาพและเลิกทำบาป พระเจ้าทรงอภัยให้ด้วยพระกรุณา ทรงมอบพลังแก่พวกเราเพื่อเอาชนะบาปในชีวิต “ถ้าเราสารภาพบาป พระองค์ผู้ทรงธรรมย่อมทรงอภัย และทรงชำระเราจากเหล่าอธรรมทั้งหลาย” (1 ยอห์น 1:9)

การไถ่บาป คือสิ่งประทานจากพระเจ้า ทำให้เหล่าชายหญิงพ้นจากบาปและความตายได้อยู่ร่วมกับพระองค์ในดินแดนอันเป็นนิรันดร์ ผู้มาฟังนักบุญเปโตรเทศน์ในวันเพนเทคอสต์ ถามว่าทำอะไรจึงจะพ้นจากบาป ท่านตอบว่า “จงสำนึกผิดและรับศีลล้างบาปในนามของพระเยซูเพื่อรับการอภัยในบาป และท่านจะได้รับพรประทานจากพระจิตเจ้า ผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์” (กิจการ 2:38) การไถ่บาปประกอบด้วยสามขั้นตอนดังนี้

1. สำนึกผิด หมายถึงการเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่เราทำผิดไป เลิกทำบาปและยอมรับพระเจ้า
2. รับศีลล้างบาป หมายถึงการเกิดใหม่โดยการรวมเป็นหนึ่งกับพระเจ้า
3. รับพรประทานจากพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ หมายถึงการรับพระจิต ทำให้เราได้เริ่มชีวิตใหม่กับพระเจ้า เพื่อติดตามแนวทางของพระองค์

การพ้นบาป จำเป็นต้องเชื่อศรัทธาในพระเยซู พวกเราไม่สามารถไถ่บาปได้ด้วยตัวเอง การไถ่บาปคือ “ความเชื่อมั่นศรัทธาผ่านความรัก”

Remorse of the apostle Peter

อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การไถ่บาปมาจากเรื่องในอดีตที่พระเยซูทรงสละพระชนม์ชีพ และทรงฟื้นจากความตายเพื่อช่วยพวกเรา เป็นเรื่องในปัจจุบันที่เราจะได้รับการไถ่บาปด้วยความเชื่อ ศรัทธา ในการรวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ด้วยพลังแห่งพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ เป็นเรื่องในอนาคตที่เราจะยังต้องได้รับการช่วยให้พ้นบาป จนกว่าพระองค์จะเสด็จกลับมาเป็นครั้งที่สอง

พิธีล้างบาป เป็นวิธีที่ทำให้เราได้รวมเป็นหนึ่งกับพระเจ้า การพ้นบาปเริ่มต้นโดยการชำระด้วยน้ำในพิธีศีลล้างบาป นักบุญเปาโลสอนในจดหมายที่ท่านเขียนถึงชาวโรม (โรม 6:1-6) ว่าในพิธีศีลล้างบาปเรารับรู้การเสียดสละพระชนม์ชีพและการฟื้นคืนจากความตายของพระเยซูในพิธีนั้น บาปของเราจะได้รับการยกโทษ และเราจะได้รับพลังเพื่ออยู่ร่วมกับพระเยซูในชีวิตอันศักดิ์สิทธิ์ พระศาสนจักรออร์ทอดอกซ์ทำพิธีศีลล้างบาปด้วยการลงจุ่มแช่น้ำทั้งตัว

ในปัจจุบันมีบางท่านมองว่า พิธีล้างบาปเป็นเพียง “สัญลักษณ์ภายนอก” ในการแสดงความศรัทธาต่อพระเยซู แต่ความคิดเช่นนี้ ไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์หรือในพระคัมภีร์ไบเบิล บางท่านมองว่าเป็นเพียงแค่พิธีที่ปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูเท่านั้น (เทียบจากพระวรสารของนักบุญมัทธิว 28:19-20) หรือบางท่านถึงกับละเลยพระคัมภีร์โดยปฏิเสธถึงความจำเป็นของพิธีศีลล้างบาป ทางศาสนจักรเห็นว่าความคิดที่ว่าเหล่านี้นำไปสู่คนเสียศรัทธาในความจำเป็นของพิธีศีลล้างบาป ขอยืนยันว่าพิธีนี้ทำให้ได้รวมเป็นหนึ่งกับพระเยซูคริสต์ และพิธีนี้เป็นส่วนหนึ่ง

Christ and John the Baptist

ในศาสนจักรของพระองค์

การเกิดใหม่ คือการรับชีวิตใหม่ เป็นวิธีในการเข้าสู่อาณาจักรของพระเจ้าและศาสนจักรของพระองค์ พระเยซูตรัสว่า “ถ้าไม่ได้เกิดใหม่จากน้ำและพระจิตแล้ว จะไม่สามารถเข้าไปสู่อาณาจักรแห่งพระเจ้าได้” (ยอห์น 3:5) ตลอดมาทางศาสนจักรตีความว่า น้ำ ที่ว่าคือน้ำในพิธีล้างบาป และพระจิต ก็คือพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ การเกิดใหม่เกิดขึ้นในพิธีล้างบาป กล่าวคือในพิธีเราตายพร้อมกับพระเยซู ถูกฝังกับพระองค์ และฟื้นคืนมาเช่นพระองค์ จากนั้นเราจะได้ร่วมกับพระองค์ในพระฉายา

Christ and a women

ของมนุษย์ผู้มีเกียรติ (กิจการ 2:38; โรม 6:3-4) การเกิดใหม่ต้องเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับพิธีศีลล้างบาปเท่านั้น ความเชื่อที่ว่ามี “การเกิดใหม่” รูปแบบอื่นที่ไม่ผ่านพิธีศีลล้างบาปเป็นสิ่งที่ไม่มีข้อพิสูจน์ในพระคัมภีร์ไบเบิล

การให้เหตุผลสนับสนุนในพระคัมภีร์หมายความว่า จากการเสียสละของพระเยซูทำให้พระเจ้าทรงให้อภัยมนุษย์ และเราได้รับความชอบธรรมในการมีชีวิต การให้เหตุผลสนับสนุนนี้ไม่ได้แปลว่าการเสียสละครั้งหนึ่งของพระเยซูจะช่วยให้หมดทุกคน และก็ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้ผู้ไร้ความชอบธรรมกลายเป็นผู้ชอบธรรมได้ แต่เหตุผลที่สนับสนุนการไถ่บาปนี้คือการดำรงชีวิตตามวิถีของพระเยซู ชาวคริสต์จักต้องแสวงหาชีวิตที่ซอปรธรรม ด้วยพลังที่ได้รับจากพระเจ้าเพื่อเชื่อพระองค์อย่างต่อเนื่อง

การชำระให้บริสุทธิ์ จะได้รับในขั้นตอนการชำระ และทำให้บริสุทธิ์โดยพระเยซูด้วยพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ เราจะบริสุทธิ์ดังเช่นนักบุญ

และจะดำเนินชีวิตตามวิถีของพระเจ้าเมื่อได้รับพรประทานจากพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ เราจะได้รับชำระให้บริสุทธิ์ เราอยู่กับพระเจ้าช่วยเหลือและดำเนินตามคำสอนของพระองค์ และเราจะประเสริฐดังเช่นพระองค์

พระคัมภีร์ไบเบิล คือพระวจนะอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า (II ทิโมธี 3:16) และเป็นส่วนสำคัญในการเผยพระองค์แก่มวลมนุษย์ พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมบอกประวัติศาสตร์ของการเปิดเผยสิ่งต่างๆ จากพระเจ้าแก่มนุษย์ ตั้งแต่การเนรมิตจนถึงยุคสาสดา พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่บันทึกการประสูติและเรื่องราวของพระเยซูรวมถึงงานเขียนของอัครสาวก อีกทั้งยังกล่าวถึงประวัติการก่อตั้งพระศาสนจักรตอนต้น

Trinity vespers

และเป็นพื้นฐานของหลักคำสอนของอัครสาวก แม้ว่าทางศาสนจักรอ่านพระคัมภีร์มาตั้งแต่สมัยแรกๆ ที่เริ่มมีการบันทึก แต่การจัดเรียบเรียงพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ที่เก่าแก่ที่สุดและตรงกับที่เรารู้จักในปัจจุบันมาจากหลักศาสนาข้อที่ 33 จากการประชุมสภาท้องถิ่นแห่งเมืองคาร์เธจ ในปี ค.ศ.318 และส่วนหนึ่งของจดหมายนักบุญอานาติอัส แห่งอเล็กซานเดรียที่เขียนขึ้นในปี ค.ศ.367 ทั้งสองแหล่ง มีการเรียงลำดับเนื้อหาพระคัมภีร์ใหม่อย่างครบถ้วน ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งหนึ่งในโรมปี ค.ศ. 382 มีการรวมพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมและพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ทั้งหมดเข้าด้วยกัน พระคัมภีร์เป็นส่วนสำคัญของการสักการะบูชาและการอุทิศในศาสนาคริสต์ออร์ทอดอกซ์

การสักการะบูชา คือการแสดงความสรรเสริญยกย่อง และการขอบคุณพระเจ้าซึ่งหมายถึงพระบิดา พระบุตร และพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ มนุษย์ทุกคนได้รับมอบหมายให้สักการะพระเจ้า การสักการะบูชามีความหมายมากกว่าการแสดงออก การฟังเทศน์ หรือการร้องเพลงสวด การสักการะบูชาที่ถูกต้องในศาสนาคริสต์ออร์ทอดอกซ์ คือการสวดร่วมกันขอบคุณพระเจ้า และยกย่องพระเจ้าในพิธีที่ประกอบโดยศาสนจักร โดยต้องประกอบที่พระแท่นศักดิ์สิทธิ์เพื่อจะได้เข้าถึงพระองค์

จากคำในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ว่า “เพราะพระสิริรุ่งโรจน์ พระเกียรติ และการสักการะทั้งปวงล้วนคู่ควรแก่พระองค์ พระบิดา พระบุตร และพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ ตรานี้ และตลอดไป และจนชั่วนิรันดร์ อาเมน”

ในการสักการะเราสัมผัสและรู้สึกถึงอาณาจักรนิรันดร์ของพระองค์ เรา่วมบูชาพร้อมด้วยเหล่าทูตสวรรค์ เราสัมผัสถึงพระสิริอันรุ่งโรจน์ในการปฏิบัติตามพระคริสต์ด้วยความจริงแท้

St John Chrysostom : Letters to Olimpias

พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เป็นคำอธิบายนการสักการะบูชาพระเจ้าซึ่งดำเนินโดยศาสนจักร ในภาษาอังกฤษคำว่า liturgy มาจากภาษากรีกแปลว่า “หน้าที่พื้นฐาน” การอ้างถึงการสักการะบูชาในพระคัมภีร์ไบเบิลทั้งหมดมีความเกี่ยวเนื่องกับพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม พระเจ้าทรงมอบหมายให้เรา ประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ และมีแบบแผนของการสักการบูชา มีคำอธิบายอย่างละเอียดทั้งในหนังสืออพยพ และเลวีนิติทั้งในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ศาสนจักรยังคงประกอบพิธีสวดตามแบบเดิม เช่นเดียวกับในโบสถ์ และพระวิหารในอิสราเอล แต่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบางอย่างตามพระประสงค์ของพระเยซู หลายศตวรรษผ่านไป พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาคริสต์ออร์ทอดอกซ์มีการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อยแต่ยังคงรูปแบบหลักของการสักการบูชาเดิมองค์ประกอบหลักในพิธีสวดได้แก่ เพลงสวด การอ่านคำสอน ผู้สวด และศีลมหาสนิท สำหรับชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์คำว่า liturgy หรือ divine liturgy หมายถึง พิธีศีลมหาสนิทซึ่งก่อตั้งโดยพระเยซูในเหตุการณ์พระกระยาหารครั้งสุดท้าย

พิธีศีลมหาสนิทในภาษาอังกฤษคำว่า Eucharist แปลตามตัวอักษรว่า ขอบคุณพระเจ้า และเป็นคำไวพจน์ของคำว่า Holy Communion ทั้งสองคำหมายถึงพิธีศีลมหาสนิท ซึ่งเป็นพิธีหลักในการสักการะของศาสนาคริสต์ออร์ทอดอกซ์ เนื่องจากพระเยซูตรัสถึงขนมปังและไวน์ในพระกระยาหารครั้งสุดท้ายว่า “นี่คือกายของเรา” “นี่คือโลหิตของเรา” และ “จงทำสิ่งนี้เพื่อระลึกถึงเรา” (ลูกา 22:19-20) เหล่าสาวกเชื่อและปฏิบัติตามคำตรัสของพระองค์ ในพิธีศีลมหาสนิท เราต้อนรับท่านพระมั่งสาและดื่มพระโลหิตของพระเยซูซึ่งมอบพลังจากพระองค์แก่เรา การฉลองพิธีศีลมหาสนิทเป็นพิธีหลักของศาสนจักรตั้งแตยุคแรกมา ชาวคริสต์ในยุคต้นเรียกพิธีศีลมหาสนิทว่า “โอสถแห่งความอมตะ”

เพราะพวกเขาระลึกถึงพระกรุณาอันยิ่งใหญ่ที่พระองค์ทรงประทานให้

Holy Thursday

การยกย่องนับถือสหพันธนักบุญ เมื่อชาวคริสต์เสียชีวิตจากในโลกนี้ พวกเขายังคงเป็นส่วนสำคัญในศาสนจักรของพระเยซูคริสต์ ยังมีชีวิตอยู่กับพระเจ้าและ “ลงทะเบียนเข้าสู่สวรรค์” (ฮีบรู 12:23) พวกเขาสักการะบูชาพระเจ้า (วิวรณ์ 4:10) และอาศัยอยู่ในสวรรค์ (ยอห์น 14:2) ในพิธีศีลมหาสนิทเราเข้าไปยังอาณาจักรของพระเจ้าและร่วมกับบรรดานักบุญในการสักการะบูชาพระเจ้า (ฮีบรู 12:22) บรรดานักบุญคือ “หมู่มวลมหาเหล่าพยาน” ผู้มารายล้อม และเราทำตามอย่างพวกเขา “ผู้มาก่อนเรา” (ฮีบรู 12:1) การปฏิเสธหรือละเลยการยกย่องนับถือสหพันธนักบุญ คือการไม่ยอมรับว่าผู้ที่จากโลกนี้ไปแล้วยังคงอยู่และเป็นส่วนหนึ่งในอาณาจักรของพระเจ้า

Healing the paralytic

การสารภาพบาป คือการที่มนุษย์ยอมรับบาปต่อพระพักตร์ของพระเจ้า ในภาษาอังกฤษคำว่า confession มีความหมายตามอักษรว่า “การยอมรับ” กับพระเจ้าเกี่ยวกับบาปของเรา นักบุญยากอบอัครสาวกเตือนให้พวกเราสารภาพบาปต่อพระพักตร์ของพระเจ้าผ่านทางบาทหลวง (ยากอบ 5:16) อีกคำแนะนำคือ สารภาพบาปโดยตรงต่อพระเจ้า (I ยอห์น 1:9) ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์มักยึดถือหลักปฏิบัติจากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ โดยให้สารภาพบาปต่อหน้าบาทหลวงหรือสารภาพโดยตรงต่อพระเจ้า การสารภาพบาปเป็นหนึ่งในวิธีหลักของการสำนึกผิด และเป็นการรับรองว่าแม้บาปอันเลวร้ายที่สุดก็ได้รับการให้อภัย นอกจากนี้ยังเป็นหนึ่งในวิธีช่วยอันทรงพลังที่สุดในการละวางและเอาชนะบาปเหล่านั้น

วินัย เป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความบริสุทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนจักร เพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่ไม่เชื่อฟังคำตักเตือนยอมสารภาพและละวางจากบาป การลงโทษทางวินัยของศาสนจักรมักหมายถึงการขับออกจากศาสนา (บัพพาชนียกรรม) ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ มีบันทึกเกี่ยวกับการใช้วินัยเรื่องบัพพาชนียกรรมว่า นักบุญเปาโลลงโทษชายผู้มีสัมพันธ์สวาทกับภรรยาของบิดาตนอย่างไว้ความสำนึกผิดด้วยการขับออกจากศาสนา (I โครินธ์ 5:1-5) นักบุญยอห์นอัครสาวกเตือนว่าเราไม่ต้อนรับผู้มีเจตนาปฏิเสธความจริงแห่งพระคริสต์เข้าสู่บ้านของเรา (II ยอห์น 9,10) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์ใช้วินัยตามความจำเป็นด้วยเมตตาธรรม เพื่อให้กลับใจ

และช่วยให้คนของพระเจ้าได้ใช้ชีวิตบริสุทธิ์และศักดิ์สิทธิ์ ไม่เคยใช้วินัยเพื่อการลงโทษ

พระแม่มารีย์ ชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์เรียกพระนางว่า ธีโอโตคอส (Theotokos) แปลว่า “พระผู้ให้กำเนิดพระเจ้า” หรือ “พระมารดาของพระเจ้า” เพราะพระนางทรงให้กำเนิดพระบุตรของพระเจ้าในพระครรภ์ และพระบุตรทรงได้ความเป็นมนุษย์จากพระนาง เอลิซาเบธ มารดาของนักบุญยอห์น ผู้ให้ศีลล้างบาปได้ประจักษ์แก่ความจริงนี้และขนานนามพระแม่มารีย์ว่า “พระมารดาของพระเจ้า” (ลูกา 1:43) พระแม่มารีย์ได้ตรัสเกี่ยวกับพระนางเองว่า “มนุษย์ทุกยุคทุกสมัยจะเรียกเราว่าผู้ได้รับพร”

Marriage at Cana

(ลูกา 1:48) ดังนั้นพวกเราชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์จึงเรียกพระนางว่าผู้ได้รับพร พระนางมารีย์ทรงมีชีวิตอันบริสุทธิ์และศักดิ์สิทธิ์ พวกเราเคารพบูชาพระนางเป็นต้นแบบของความศักดิ์สิทธิ์อันสูงส่ง พระนางทรงได้รับการไถ่บาปเป็นคนแรก ทรงเป็นพระมารดาของเหล่ามนุษย์รุ่นใหม่ที่ได้รับการไถ่บาปจากพระบุตร เป็นเรื่องแปลกสำหรับชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์เมื่อชาวคริสต์บางคนที่อ้างว่าเชื่อพระคัมภีร์ไบเบิลไม่เคยเรียกพระนางว่าผู้ได้รับพร หรือไม่เคยแม้แต่จะเคารพยกย่องพระนางผู้ทรงให้กำเนิดพระบุตรและทรงเป็นผู้ซึ่งเลี้ยงดูพระบุตรในสภาพมนุษย์

การสวดภาวนาต่อเหล่านักบุญ เป็นสิ่งที่ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์แนะนำให้ทำเนื่องจากความตายทางร่างกายไม่ใช่จุดจบของชาวคริสต์

Holy Martyr Mamant

แต่เป็นเส้นทางอันมีเกียรติสู่สวรรค์ ชาวคริสต์ไม่ได้เลิกเป็นส่วนหนึ่งของศาสนจักรเมื่อตาย พระเจ้าทรงไม่ยอมให้เป็นเช่นนั้น พระองค์ไม่ได้ทรงอยู่ห่างไกลออกไปหรือทรงเพิกเฉยจนถึงวันพิพากษา

ศาสนจักรที่แท้จริงประกอบไปด้วยทุกคนทั้งในสวรรค์และบนโลกที่เชื่อพระคริสต์ ไม่เพียงแต่คนบนโลกเท่านั้น ผู้ที่อยู่ในสวรรค์ก็ยังมีชีวิตอยู่กับพระเจ้า สักการบูชาพระเจ้า ยังสวดให้กับทุกคนที่อยู่ในโบสถ์และบางทีอาจสวดให้กับทุกคนบนโลกด้วย (เอเฟซัส 6:8; วิวรณ 8:3) ดังนั้นเราจึงสวดภาวนาถึงเหล่านักบุญผู้ล่วงลับ เพื่อขอให้พวกท่านสวดภาวนาให้เรา อีกทั้งยังขอให้เพื่อนชาวคริสต์บนโลกสวดให้พวกเราด้วย

การสืบตำแหน่งต่อจากอัครสาวก เป็นปัญหาสำคัญตั้งแต่ในสมัยศตวรรษที่สอง ไม่ใช่แค่เรื่องหลักเกณฑ์แต่เป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความศรัทธา อาจเกิดผู้นำศาสนาตัวปลอมที่อ้างว่าตนคือผู้แทนที่มีอำนาจในคริสตจักร และอ้างอำนาจจากพระเจ้าหรือตั้งการสืบต่อกันเอง เพื่อตอบโต้เรื่องดังกล่าว ทางศาสนจักรในยุคต้นยืนกรานให้มีการสืบตำแหน่งอัครสาวกจากรุ่นสู่รุ่น มีการบันทึกสายการสืบตำแหน่งที่แสดงว่า พระสงฆ์ได้รับการบวชมาจากผู้สืบทอดตำแหน่ง จากอัครสาวกที่พระเยซูทรงเลือก

การสืบทอดตำแหน่งต่อจากอัครสาวก เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการรักษาเอกภาพของศาสนจักร ผู้สืบตำแหน่งต้องแน่ใจว่าการสอนและการปฏิบัติทั้งหมดในศาสนจักร สืบสายตรงมาจากอัครสาวก

Apostle Thomas

ของพระเยซูแต่เดิม ความเชื่อส่วนบุคคลไม่สามารถใช้พิจารณาได้ว่าเป็นหลักฐานเพียงพอของความถูกต้อง ทุกวันนี้มีผู้วิจารณ์โดยที่ไม่ได้มองจากในประวัติของการสืบตำแหน่ง เพียงแค่หาอัตลักษณ์ของตนในคริสตจักรตอนต้นเท่านั้น

สภาของศาสนจักร ในหนังสือกิจการบันทึกว่า ช่วงต้นของศาสนาคริสต์เกิดความขัดแย้งครั้งใหญ่ เกี่ยวกับการที่ชาวคริสต์ยังยึดถือ

The big catch

กฎระเบียบยิวเรื่องการไถ่บาป “ดังนั้นอัครสาวกและบรรดาบาทหลวงจึงมาประชุมกันในสภา เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว” (กิจการ 15:6) สภานี้จัดตั้งขึ้นที่กรุงเยรูซาเล็ม มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกประชุมเกี่ยวกับปัญหานี้ ตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมาของศาสนาคริสต์ มีการประชุมสภาหลายร้อยครั้งทั้งสภาท้องถิ่นและสภาสากล มีการประชุมสภาที่สำคัญมากอยู่เจ็ดครั้งเรียกว่า สภาสังคายนาสากล กล่าวคือหมายถึงศาสนจักรทั้งหมด เนื่องจากเชื่อว่าพระเจ้าตรัสผ่านสภาสังคายนาสากล ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์จึงนำคำสอนมาใช้เพื่อเป็นแนวทางแห่งศรัทธาและการปฏิบัติ

หลักข้อเชื่อ ภาษาอังกฤษคำว่า creed มาจากภาษาละตินว่า credo แปลว่า “ข้าพเจ้าเชื่อ” ในศาสนาคริสต์ยุคแรกๆ หลักข้อเชื่อเป็นเพียงสิ่งที่ชาวคริสต์เชื่อ ณ ขณะนั้น ยังไม่ใช่หลักข้อเชื่อที่ประกาศอย่างเป็นทางการโดยศาสนจักร หลักข้อเชื่อที่ว่าปรากฏตั้งแต่ในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ตัวอย่างเช่น นักบุญเปาโลอ้างถึงหลักข้อเชื่อเพื่อเตือนทิโมธีว่า “พระเจ้าทรง เผยพระองค์ในร่างมนุษย์” (1 ทิโมธี 3:16) ส่วนหลักข้อเชื่อที่ผ่านสภาสากลแห่งศาสนจักร มีไว้เพื่อต่อสู้กับลัทธินอกกรีต

หลักข้อเชื่อที่สำคัญที่สุดในคริสตจักรคือ หลักข้อเชื่อไนซีน (Nicene Creed) มาจากสภาสังคายนาสากลสองครั้งในศตวรรษที่ 4 จำแนกเรื่องข้อโต้แย้งเกี่ยวกับชีวิตและความตาย มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระตรีเอกานุภาพ จากคำสอนในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

Rain in a day of Holy Trinity

ปกป้องความจริงเรื่องธรรมชาติความเป็นพระเจ้าของพระเยซู เพื่อต่อต้านผู้ที่ลดทอนให้พระองค์เป็นเพียงมนุษย์ สภาสังคายนาสากลลงมติว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าในสภาพมนุษย์ กล่าวคือทรงมีสาระเดียวกันกับพระบิดา หลักข้อเชื่อต่างๆ ให้การตีความพระคัมภีร์ที่ถูกต้องแน่นอน ต่อต้านผู้บิดเบือนพระคัมภีร์เพื่อสนับสนุนนิกายของตน หลักข้อเชื่อในชิ้นเป็น “สัญลักษณ์แห่งศรัทธา” ใช้ในพิธีกรรมต่างๆ

ของศาสนจักร และเตือนให้ชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์ยึดถือความเชื่อที่ถูกต้อง

สิ่งประทานจากพระเจ้า เมื่อศาสนจักรเริ่มก่อตั้งได้ไม่นาน พระเจ้าทรงส่งพระจิตเจ้าผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์ให้พรแก่อัครสาวก และเหล่าผู้ติดตามเพื่อช่วยก่อตั้งศาสนจักร และให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สิ่งประทานที่กล่าวถึงในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ได้แก่ ความเป็นสาธุศิษย์ การพยากรณ์ การเผยแผ่ศาสนา การเทศน์ คำสอน การรักษา การช่วยเหลือ การปกครอง ความรู้ ปัญญา ภาษา และการตีความในภาษา ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์กล่าวถึงและยอมรับสิ่งประทานจาก

Storm on the lake

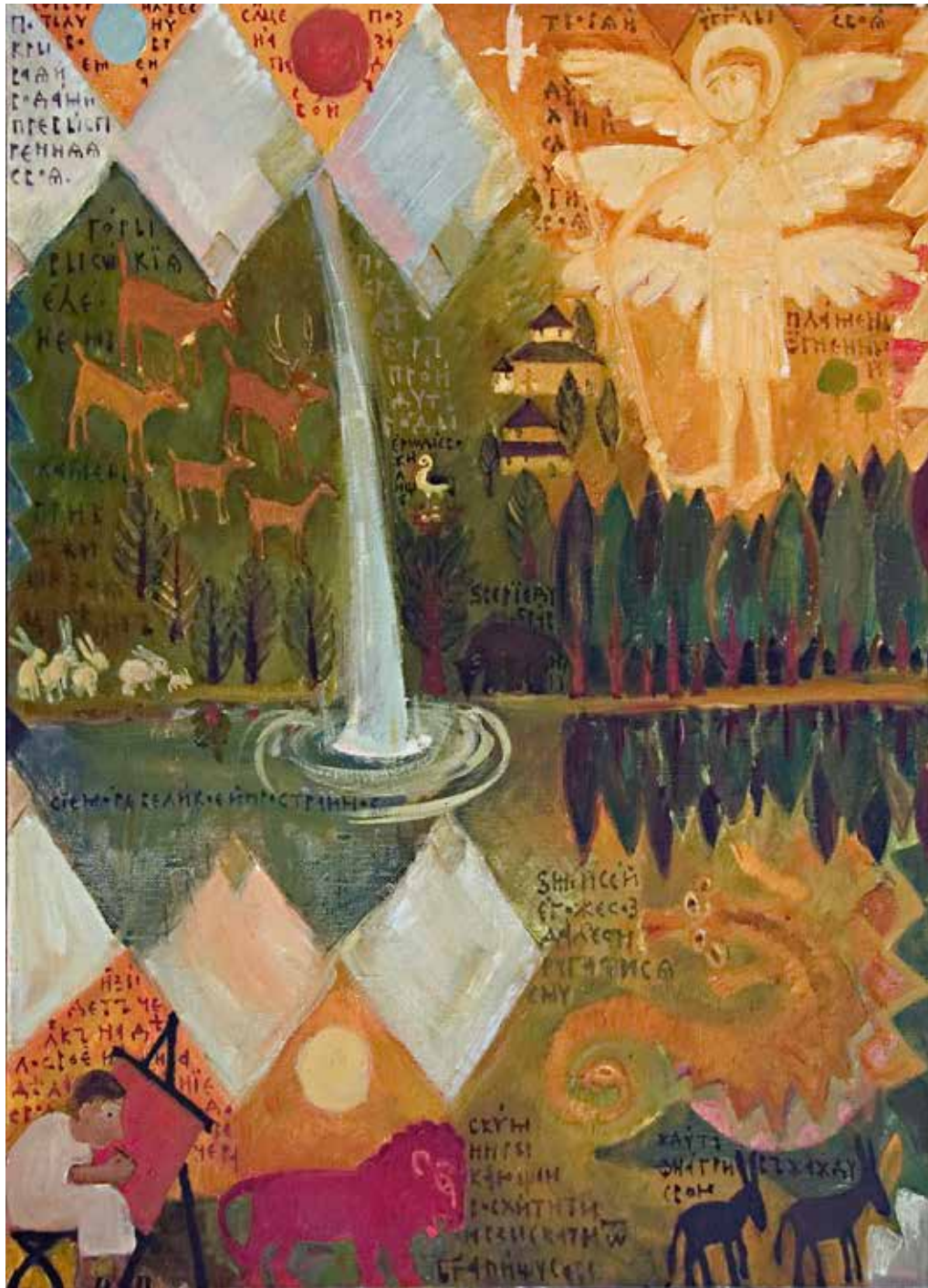

The entrance of the soul into Paradise

พระจิตเจ้าต่าง ๆ ความจำเป็นของสิ่งประทานเหล่านี้แตกต่างกันไปตามกาลเทศะ หลักฐานที่แสดงถึงสิ่งประทานจากพระจิตเจ้าได้มากที่สุด อยู่ในพิธีสวดและพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ของศาสนจักร

การเสด็จมาครั้งที่สอง ท่ามกลางการคาดการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสด็จมาครั้งที่สองของพระเยซูในแวดวงศาสนาคริสต์ ความเชื่อของศาสนจักรออร์ทอดอกซ์เป็นความเชื่อมูลฐาน ชาวคริสต์ออร์ทอดอกซ์เชื่อว่าพระเยซู “จะเสด็จมาอีกเพื่อพิพากษาคนเป็น และคนตาย” และ “อาณาจักรของพระองค์จะไม่มีที่สิ้นสุด” การเทศน์สอนของศาสนจักรออร์ทอดอกซ์จะไม่พยายามพยากรณ์เวลาที่พระองค์จะเสด็จกลับมาเยือน แต่เตือนให้ชาวคริสต์ใช้ชีวิตตามระเบียบแบบแผนเพื่อจะได้มั่นใจเมื่อพระองค์เสด็จมา (1 ยอห์น 2:28)

สวรรค์ คือสถานที่ซึ่งพระเจ้าทรงพำนัก อยู่เหนือพิภพเวลาและปริภูมิ เป็นที่อาศัยของบรรดาทูตสวรรค์และเหล่านักบุญผู้ล่วงลับ เรามีการสวดว่า “พระบิดาผู้ทรงสถิตอยู่บนสวรรค์” ชาวคริสต์มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ แต่จิตวิญญาณอยู่ในอาณาจักรแห่งสรวงสวรรค์ซึ่งเป็นบ้านที่แท้จริง สวรรค์ไม่ได้อยู่แต่เพียงในอนาคต และก็ไม่ได้อยู่ห่างไกลออกไปหลายล้านปีแสงนอกจักรวาล สำหรับชาวออร์ทอดอกซ์ สวรรค์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตชาวคริสต์และการสักการะบูชาพระเจ้า สถาปัตยกรรมโบสถ์ออร์ทอดอกซ์ ได้รับการออกแบบให้เปรียบเสมือนสรวงสวรรค์ พิธีศีลมหาสนิทคือการสักการะแห่งสวรรค์ ซึ่งก็คือสวรรค์บนโลกนั่นเอง นักบุญเปาโลสอนว่า เราคืนชีพพร้อมกับพระคริสต์ในสวรรค์

Psalm 103

(เอเฟซัส 2:6) “เพื่อนมนุษย์พร้อมกับเหล่านักบุญและบรรดาสมาชิกในบ้านของพระเจ้า” (เอเฟซัส 2:19) ณ จุดสิ้นสุดของเวลา สวรรค์แห่งใหม่ และโลกแห่งใหม่จะได้รับการเปิดเผย (วิวรณ์ 21:1)

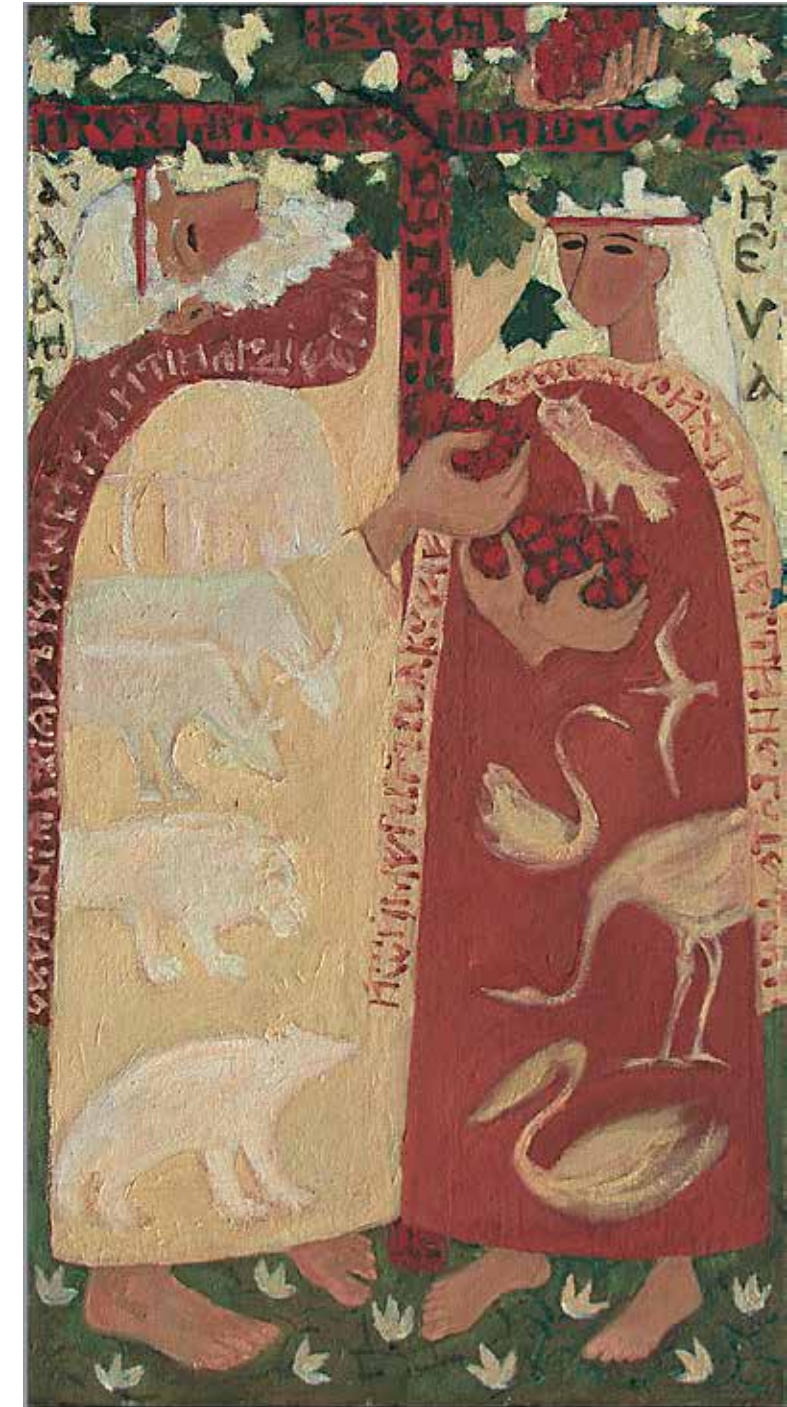
นรก ถึงจะไม่ใช่ที่นิยมในความเชื่อของคนสมัยใหม่ แต่นรกก็อยู่จริง ศาสนจักรออร์ทอดอกซ์เข้าใจว่านรก คือที่แห่งความทุกข์ทรมานชั่วนิรันดร์สำหรับผู้มีเจตนาปฏิเสธพระเจ้า ครั้งหนึ่งพระเยซูเคยตรัสว่า “หากมือทำให้ท่านทำบาป จงตัดมือออกเสีย ย่อมดีกว่าที่จะอยู่อย่างพิการ แทนที่จะมีทั้งสองมือแต่ต้องตกลงไปในนรก ในเพลิงที่ไม่มีวันดับ” (มาระโก 9:44-45) พระองค์ทรงลองถามผู้ที่แสวงเชื่อพระองค์ว่า “ท่านจะหนีพ้นจากนรกได้อย่างไร” (มัทธิว 23:33) และคำตอบของพระองค์

Salvation of the creation

ก็คือ “พระเจ้าไม่ได้ทรงส่งพระบุตรมายังโลกเพื่อลงโทษ แต่เพื่อให้พระองค์ทรงมาช่วย” (ยอห์น 3:17) วันพิพากษาจะมาถึงและจะมีสถานที่สำหรับลงโทษผู้มีจิตใจต่อต้านพระเจ้า ผู้ได้ใช้เจตน์จำนงเสรีของตนในการปฏิเสธพระกรุณาและพระเมตตาของพระองค์จะต้องทนทุกข์กับผลลัพธ์ของทางเลือกนั้นชั่ววันรันดร์

การเนรมิตชาวคริสต์ออร์โธด็อกซ์เชื่อว่าพระเจ้าทรงเป็นผู้เนรมิตสวรรค์และโลก(ปฐมกาล 1:1, หลักข้อเชื่อไนซีน) ทุกสิ่งทุกอย่างพระเจ้าทรงสร้างขึ้นทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นเอง “เราเข้าใจได้ด้วยศรัทธาว่าโลกทั้งหลายเป็นรูปเป็นร่างได้ด้วยพระวาทะของพระเจ้า” (ฮีบรู 11:3) ชาวคริสต์ออร์โธด็อกซ์ไม่ได้เชื่อว่า พระคัมภีร์ไบเบิลเป็นตำราวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการสร้างอย่างที่ท่านเข้าใจผิด หากแต่เป็นการเปิดเผยของพระเจ้าและการไถ่บาปของพระองค์ และถึงแม้ตำราวิทยาศาสตร์อาจมีประโยชน์ แต่ก็ไม่ใช่การเปิดเผยของพระเจ้า วิทยาศาสตร์อาจมีข้อเท็จจริงบางอย่าง และทฤษฎีเชิงคาดคะเน แต่ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ย่อมมีข้อผิดพลาด ชาวคริสต์ออร์โธด็อกซ์ไม่ได้สร้างกำแพงกั้นระหว่างวิทยาศาสตร์กับศรัทธา แต่มองว่าการตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ คือแรงดลใจที่ดีในการเข้าถึงศรัทธาเพราะความจริงทั้งหมดมาจากพระเจ้า

Adam and Eve again in Paradise

Text - Archbishop Alexander (Mileant)

Translation - Irina Kulthida Luangyosluachakul

Editing - Nikolai Thanaboon Kebklang

Illustrations - Elena Cherkasova

Photos - Boris Levitsky